

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM

Historia
Poziom rozszerzony

Listopad 2012

W niniejszym schemacie oceniania zadań otwartych są prezentowane przykładowe poprawne odpowiedzi. W tego typu zadaniach należy również uznać odpowiedzi ucznia, jeśli są inaczej sformułowane, ale ich sens jest zgodny z podanym schematem, oraz inne poprawne odpowiedzi w nim nieprzewidziane.

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
1.	a) Wenus, b) Mars, c) Bachus	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
2.	a) A. prawda, B. fałsz, C. fałsz, b) Alpy	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
3.	a) Konrad Mazowiecki, XIII w. b) A. po, B. w trakcie, C. przed	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
4.	c)	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
5.	Np. Bitwa pod Crécy w 1346 r. w czasie wojny stuletniej	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
6.	a) A, d) B	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
7.	b) K, c) R, d) X	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
8.	d)	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
9.	a), d), e)	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
10.	a) Traktat welawski (traktaty welawsko-bydgoskie) b) Np. Rzeczpospolita chciała w ten sposób odciągnąć swojego lennika od niebezpiecznego dla niej porozumienia ze Szwedami.	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
11.	a) B, b) A	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
12.	a) Związek Północnoniemiecki b) Prusy, Włochy	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
13.	Hipolit Cegielski	1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
14.	a) klasycyzm (można uznać także neoklasycyzm) b) tympanon	a) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
15.	c)	1 pkt – podanie poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi	0–1
16.	a) Np. Odłączenie się (oddzielenia się) jednej grupy społecznej, organizacji, części państwa od reszty. W historii Rzymu plebejusze kilkakrotnie opuszczali Rzym, by wymusić na patrycjuszach ustępstwa społeczno-polityczne. b) Np. ingerencja w czynności urzędników (oprócz dyktatora i cenzorów),	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi, b) 1 pkt – podanie trzech poprawnych odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie mniej niż trzech poprawnych odpowiedzi	0–2

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Suma punktów
	możliwość zwoływania komicjów tribusowych, prawo sprzeciwu przeciw wnioskowi senatu, prawo przysłuchiwania się obradom senatu, prawo do przemawiania w senacie, prawo do zwoływania senatu, gwarancja nietykalności osobistej		
17.	a) Np. Wojny prywatne były zjawiskiem stałym lub powtarzającym się na danym terenie, czyli na terenie monarchii karolińskiej. b) Kościół ustanowił zasadę pokoju bożego (<i>Treuga Dei</i>) zakazującą pod groźbą klątwy prowadzenia wojen w określonym czasie.	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
18.	a) Patrycjat utracił swoją dominującą pozycję w mieście. b) Posiadanie obywatelstwa umożliwiałoby udział w sprawowaniu władzy w mieście, pozwalało na legalne zajmowanie się handlem i rzemiosłem.	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
19.	a) Dokument nazywa się edyktem nantejskim, wystawił go w 1598 r. Henryk IV. b) Hugenotom przyznano swobodę wyznania, jednak dotyczyło to tylko obszarów Francji podlegających królowi oraz z wyłączeniem Paryża i okolicy. Hugenoci uzyskali też prawa polityczne (dostęp do godności i urzędów).	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi, b) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2
20.	a) Dokument wystawiono w XVIII w. we Francji. Toczyła się tam wówczas rewolucja francuska (można uznać także: trwała wówczas dyktatura jakobinów). b) W istocie dekret był narzędziem walki politycznej i sposobem na zwalczanie przez jakobinów wszelkiej opozycji. Punkty dekretu (lista podejrzanych) zostały tak sformułowane, że właściwie każdego można było uznać za podejrzanego.	a) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi b) 1 pkt – podanie pełnej i poprawnej odpowiedzi 0 pkt – brak odpowiedzi, podanie niepełnej, częściowo niepoprawnej lub całkowicie niepoprawnej odpowiedzi	0–2

Zadanie 21.

Temat I: Wiosna Ludów jako konflikt społeczny i polityczny

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
I poziom Zdający podjął rozważanie nad problemem, podając tylko kilka faktów, często nieuporządkowanych, świadczących o tym, że zrozumiał temat, np. działalność Józefa Bema, działalność Giuseppe Mazziniego, poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.	1–5
II poziom Zdający przedstawił w sposób uporządkowany faktografię, opisał cechy konfliktu społecznego i politycznego i wskazał je w odniesieniu do Wiosny Ludów, prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. rewolucja lutowa w Paryżu, Młoda Europa, uwłaszczenie chłopów, dostrzegł podstawowe etapy i wskazał przełomowe momenty Wiosny Ludów, zwrócił uwagę na rolę Polaków w wydarzeniach wiosny Ludów, podjął próbę sformułowania wniosków.	6–10
III poziom Zdający przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym w syntetycznej formie, dokonawszy trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; wykazał się znajomością kluczowych dla tematu postaci, jak np. Ludwik Filip, Ludwik Mierosławski, Ludwik Napoleon Bonaparte, Pius IX, Klemens Metternich, posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną, właściwie wyodrębnił i scharakteryzował podobieństwa i różnice w celach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach, dostrzegł złożoność zjawisk historycznych i podjął próbę powiązania poszczególnych sfer procesu historycznego oraz oceny omawianych zjawisk i wydarzeń, sformułował wnioski.	11–15
IV poziom Zdający dokonał samodzielnej analizy i oceny opisywanych zjawisk i wydarzeń prowadzących do wybuchu Wiosny Ludów, przedstawił wydarzenia Wiosny Ludów na tle przemian zachodzących w świecie XIX wieku, uwzględniając zależności pomiędzy różnymi sferami procesu historycznego, wykazał się zarówno znajomością poglądów sformułowanych w literaturze przedmiotu (np. Sławomir Kalembka, Irena Koberdowa, Antoni Czubiński, Jerzy Snopek), jak i umiejętnością samodzielnego rozumowania oraz formułowania wniosków i ocen, podsumował rozważania.	16–20

Temat II: Rewolucja bolszewicka w Rosji. Geneza, przebieg i skutki

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
I poziom Zdający podjął rozważanie nad problemem, podając tylko kilka faktów, często nieuporządkowanych, świadczących o tym, że zrozumiał temat, np. działalność bolszewików, znaczenie I wojny światowej dla wybuchu rewolucji, poprawnie umieścił rozważania w czasie i w przestrzeni.	1–5
II poziom Zdający przedstawił w sposób uporządkowany faktografię, zarysował wybrane elementy genezy rewolucji w Rosji (np. nawiązał do wydarzeń wcześniejszych – rewolucji 1905 r.) i wymienił jej główne, prawidłowo użył i zastosował terminologię historyczną, np. rewolucja lutowa, rewolucja październikowa, tezy kwietniowe, bolszewicy, mienszewicy, carat, ochrana, rady żołnierskie i robotnicze, komunizm; dostrzegł podstawowe etapy i wskazał przełomowe momenty rewolucji w Rosji, podjął próbę sformułowania wniosków.	6–10

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
<p>III poziom</p> <p>Zdający przedstawił zagadnienie w ujęciu dynamicznym w syntetycznej formie, dokonawszy trafnej i celowej selekcji faktów, świadczącej o rozumieniu ich znaczenia i hierarchii; wykazał się znajomością kluczowych dla tematu postaci, jak np. Mikołaj II, Geоргij Lwow, Włodzimierz Lenin, Lew Trocki, Aleksander Kiereński; posłużył się ze zrozumieniem terminologią historyczną, właściwie wyodrębnił i scharakteryzował podobieństwa i różnice różnymi nurtami politycznymi w Rosji, dostrzegł złożoność i długotrwałość zjawisk historycznych i podjął próbę powiązania poszczególnych sfer procesu historycznego oraz oceny omawianych zjawisk i wydarzeń, sformułował wnioski.</p>	11–15
<p>IV poziom</p> <p>Zdający dokonał samodzielnej analizy i oceny opisywanych zjawisk i wydarzeń prowadzących do wybuchu rewolucji w Rosji, przedstawił wydarzenia w Rosji na tle przemian zachodzących w świecie, uwzględniając aspekty polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, wykazał się zarówno znajomością poglądów sformułowanych w literaturze przedmiotu (np. Wojciech Roszkowski, Antoni Czubiński, Richard Pipes), jak i umiejętnością samodzielnego rozumowania oraz formułowania wniosków i ocen, podsumował rozważania.</p>	16–20